

LENOCHOD JIMMY:

POST PROGRESSIVE INDIE AMBIENT, ROZHÁDANÁ KAPELA A JEDEN PLYŠOVÝ LENOCHOD

NA STŘEDNÍ ŠKOLE VYPADÁ VŠECHNO SNÁZ, NEŽ KDYŽ ČLOVĚKU TÁHNE NA TŘICÍTKU – TŘEBA I TAKOVÉ HRANÍ V KAPELE. V MLÁDÍ DÁTE BAND DOHROMADY JAKO NIC. ALE POKUSIT O JEHO REVIVAL PO PATNÁCTI LETECH NENÍ ŽÁDNÁ LEGRACE. ZVLÁŠTĚ KDYŽ VŠUDE VISÍ STÍNY MINULOSTI... text Michaela Merglová

Cllie, Casper, Dylan a Jess spolu kdysi hráli v kapele. Jenže čas se mění, a tak má teď každý z nich svou rodinu, kariéru a celkově dospělý život. Ten však občas není ideální, a když se zničehonic objeví Ollie s nabídkou dát starou partu zase dohromady, zní to jako onen potřebný doušek živé vody, který všichni potřebují. Lenochod Jimmy a jeho backup band tedy po letech znovu vyrážejí na Rottenbury Fest! Jenže cesta na stage nebude úplně tak snadná, jak si představovali, a hudebníci si budou muset sáhnout nejen pro staré songy do paměti, ale hlavně do svědomí, kde se všem převaluje ošklivé tajemství...

Je to vůbec fantastika?

Pavel Bareš zaujal kritiky i čtenáře už svou prvotinou v roce 2017 a jeho *Meta* se dostala v řadě žebříčků oprávněně mezi nejlepší knihy roku 2020. Autorův návrat po bezmála dvou letech s sebou tak nesl nemalá očekávání. *Lenochod Jimmy* je velmi jiný než

trilogie *Projekt Kronos*, jeho příběh je komornější a civilnější a postavy více ukotvené v realitě. Na první pohled se autor odklání od tradiční fantastiky, v jejichž vodách začal, rozhodně je však neopouští – na ty, kdo od *Lenochoda* po první třetině čekají čiré realistické drama, čeká šok v podobě opravdu neobvyklého zvratu.

Meta 2.0

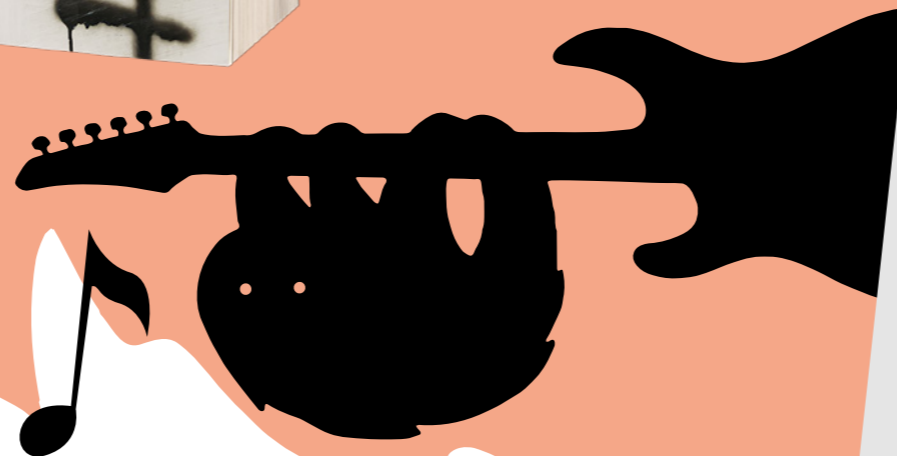
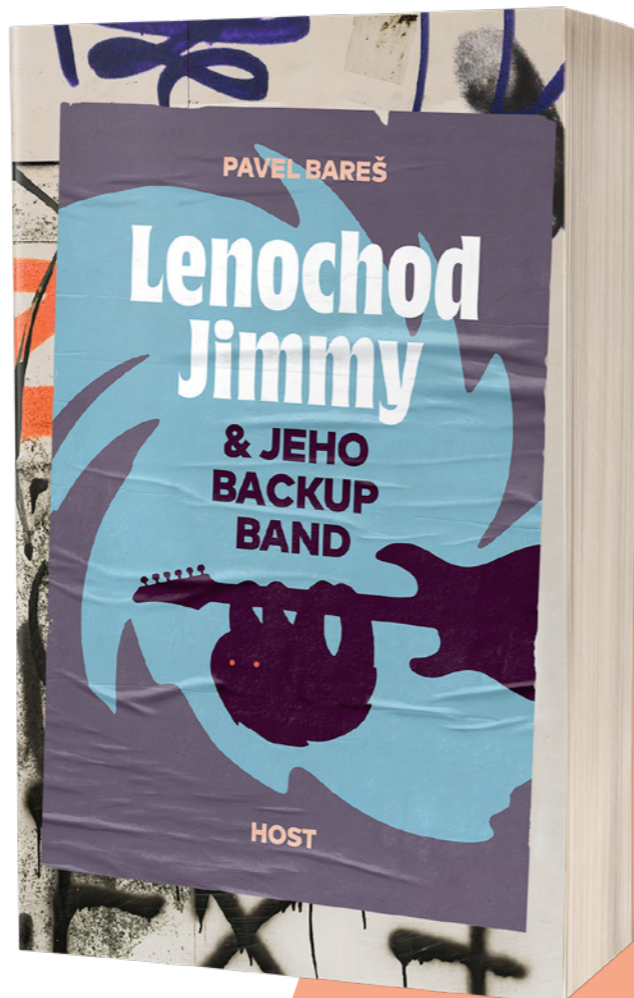
Navzdory veselé fazóně má kniha solidní emoční jádro, které autor dokáže vytěžit až na dřeň. Zdánlivě vtipné scény umí otočit ve vážný rozhovor, což využívá zručně a dostatečně střídě na to, aby čtenáři zasadil ránu na solar. Stylisticky se jedná o Barešův nejvzrálější kousek, jehož síla tkví v kombinaci britkých, mnohdy až sitkomových dialogů s hudebním prostředím. Vhled do života kapely a jejího běžného fungování je velkou předností, kterou ocení nejen muzikální fajnšmekři, ale i čtenáři

hodbou nepolíbení. Snad jedinou výhradou tak může být určitá pubertální nevyzrálost v některých vzpomínkových momentech, které odkazují do vod young adult.

Bareš svou tvorbou nade vše pochybnost redefinuje českou fantastiku. I v *Lenochodovi Jimmy* ji přibližuje více mainstreamovému čtenáři, aniž by kniha byla pocitově úlitbou nebo opakováním tisíckrát provařeného schématu. Za to, jak svěže dokáže přistupovat k žánru a s jakou lehkostí umí vkloubit vlastní témata do příběhů, které podává jako nové a různorodé, si plně zaslouží místo mezi tuzemskou literární špičkou. **X**

PAVEL BAREŠ (* 1994)

Ve dne učitelem angličtiny, v noci zapáleným hráčem videoher a čtenářem komiksů, cestovatelem, jachtařem, oddaným hnědokabátníkem a milovníkem vyprávěcích RPG. Nezpívá v kapele, ale kdysi jednu míval. Ze slohu dostával ve škole pětky za úniky od tématu. Dnes ho za ně kárají jeho redaktoři. V roce 2017 debutoval románem *Projekt Kronos*, na který navázal pokračováními *Kronovy děti* (2019) a *Kronův odkaz* (2021). Mimo úspěšnou sérii vykročil nadšeně přijatým superhrdinským thrillerem *Meta* (2020).

Pavel Bareš: Lenochod Jimmy & jeho backup band
OBÁLKA Andrej Nechaj
VYDAL Host, Brno 2023
STRAN 455 / **CENA** 469 Kč
WWW.HOSTBRNO.CZ

KAŽDÝ SPISOVATEL MUSÍ BÝT TROCHU NARCIS!

ZÁŘIVÁ HVĚZDA SOUČASNÉ ČESKÉ FANTASTIKY SE PODĚLILA O ZKUŠENOSTI S KAPELNÍM ŽIVOTEM, HISTORKY ZE ZÁKULISÍ, PŮVOD PLYŠÁKA ZE SVÉ NOVÉ KNIHY I O BOLAVÁ MÍSTA, KTERÁ MU PSANÍ LENOCHODA JIMMYHO A JEHO BACKUP BANDU POMOHOLO ZACELIT.

připravila Michaela Merglová

krachuje, a do toho se pokoušíte zůstat kamarád a nezešítet z toho. Měl jsem to štěstí, že pro mě většina členů naší kapely vždycky byla jako rodina. Přespával jsem u bubeníka a snídali jsme u nich doma. Trávili jsme spolu hodiny na cestách a ve zkušebně. Když nám odcházel basák, cítili jsme to jako rozchod v romantickém vztahu, jen na čtvrtou. Kapela je prostě ohromně živelné prostředí a svojí dynamikou se skvěle hodí pro psaní sitcomu. Mít čtyři lidi snažící se dohodnout na konkrétní umělecké vizi nějakého

X Jak bys svou novinku přiblížil čtenářům? Nenávidím tuhle otázku. (*smích*) Pokud ale musím knížku shrnout, pak je to film *U konce světa* od Edgara Wrighta z kapelního prostředí, a i když tam nejsou emzáci, objeví se něco jiného. Je to příběh o tom, jaké to je, být v kapele, se všim skvělým i příšerným, co to obnáší – a že to obnáší mnoho skvělého a příšerného. A je také o přátelství a o rodině a o tom, jak je nelehké a zároveň důležité držet pospolu v těžkých časech.

X Novinka hodně akcentuje dramatickou realitu hudební kapely a její návrat na scénu po patnácti letech. Jak vypadaly tvoje vlastní zkušenosti s hraním v kapele?

V kapele se snažíte být trochu kolega a trochu manažer projektu, který víceméně nonstop

projektu nevyhnutelně vede ke spoustě situací jako stvořených pro knihu. Řadu scén z knihy jsem opravdu zažil.

Co třeba?

Je tam třeba scéna ze zkoušky, kde se opakuje pořad dokola jeden part. Trvá asi šest stránek a je to úmorné, ale přesně tak to občas bývá. Všichni hudebníci, co to četli, mi potvrdili, že přesně tohle taky zažili. Také jsem do knihy zařadil scénu koncertu, kdy se hrdinové vracejí asi ve čtyři ráno a všechno se sere. Přesně si pamatuju, jak jsme s naší kapelou přijeli z Brna, zapomněli jsme klíčky od zkušebny, takže jsme neměli kam dát aparaturu, a za čtyři hodiny jsme všichni

museli vstávat do práce. A je toho mnohem víc – zkoušky a koncerty, ale i organizační problémy, rivalita kapel mezi sebou, networking, přesvědčování lidí, že stovka za vstupné není tak moc... Všechno se do knížky samozřejmě nevešlo, takže je v ní asi jen pět procent z mých zážitků. Zbýlých devadesát pět by mi vystačilo na dalších deset knížek.

X Titulní Jimmy je v textu plyšový lenochod. Můžeš prozradit nebo alespoň nařknout jeho význam ať už pro hrdiny tvé knihy, nebo pro tebe samotného?

Vždycky jsem chtěl kapelu, ve které bych nemusel být frontman, protože nervozita z toho, že na mě lidi celou dobu zírají, byla velmi silná. Jednou jsem tedy takhle ležel na gauči a říkal jsem, že by se mi líbilo, kdyby byl frontman třeba plyšový lenochod. My bychom jenom přišli a neřešili, jak se kroutime nebo stojíme, protože vepředu je lenochod a lidi můžou zírat na něj. My bychom mohli jenom stát vzadu a hrát.

X V knize vystupují čtyři kamarádi. Který z nich nejvíc odpovídá tobě?

Všechna jejich patnáctiletá já jsou nějaký aspekt mojí umělecké osoby. Jess je přesvědčená o svém úžasném talentu a chce se prokázat. Dylan je v kapele, protože chce být cool, naproti tomu Casper se plánuje prostě jako jenom flákat a užívat si status hudebníka, aniž by pro to jako musel vyloženě pracovat. A pak je tam Ollie, který je tak trochu vocas – pohrdá vlastním publikem za to, že ho nedokáže nebo nechce ocenit tak, jak by si představoval. Každý z nich mě nějak reflektuje, i když nedokážu asi odhadnout, který z nich u mě dominuje. Myslím ale, že většina umělců si v sobě nese podobné aspekty. Každý spisovatel musí být nutně trochu narcis, aby věřil, že jeho knihy chtějí ostatní číst, a každý hudebník potřebuje být lehce egoisticky přesvědčen o tom, že má co dát světu. Bez toho to prostě nejde.

X Kniha začíná příběhem čtveřice dnes již dospělých, kteří se na střední dali dohromady a zformovali kapelu, a třebaže se zpočátku zdá, že se bude jednat o příběh reviválu, skrývají se pod tím všim daleko vážnější témata o vyrovnávání se se smrtí a zárukou. Jak se v tomto ohledu promítly do psaní tvé vlastní životní zkušenosti?

No, jednoduchá odpověď je, že mi před dvěma lety umřel táta a o tom to celé je,

i když to o tom vlastně vůbec není. Sám si ale vlastně stále nejsem jistý, jak s tímhle vlastně naložit a jak moc tuhle zkušenost s knihou veřejně spojovat. Na jednu stranu je to pravda; na tu druhou si přitom vždycky připadám, jako kdybych pokoutně zadožil o sympatie nebo kolem té knížky stavěl štít před kritikou; jako kdybych tím lidi žádal, aby ke mně (a potažmo i k *Lenochodovi*) byli schovivaví. Což rozhodně není můj záměr, vždyť dokud tu knihu vydávám jako produkt, lidi jí mají plné právo jako produkt vnímat. Ale přesto se tak občas cítím. Když nic jiného, tak teď díky *Lenochodovi* chápu, že tyhle věci musí mít člověk v hlavě dobře srovnané, než jde s takovýmhle textem s kůží na trh. Snad je to i můj případ.

■ Když přejdeme k veselejším tématům, asi v polovině knihy přijde velký zvrát, který z do té doby celkem umírněného roudtrihu udělá fantastickou šílenou jízdu. Co tě k té myšlence přivedlo a jak se ti podařilo ty dva zdánlivě nekonzistentní světy v příběhu spojit?

Měl jsem dva hlavní vlivy. Kromě zmiňovaného filmu *U konce světa* to pak byla kniha *Organická oprátka* od Viléma Koubka. Má bizarní konec, který ohromně polarizoval čtenáře, protože se zvrhne do něčeho, kdy si člověk říká, jestli se mu to jen nezdá. Zalíbil se mi ten koncept, kdy si čtenář udělá představu, o čem kniha je, a autor ho z toho najednou vytrhne. Moje tvorba byla doposud hodně homogenní, takže jsem chtěl zkusit zase něco jiného.

■ A co hudební inspirace, odkud jsi čerpal?

V *Jimmym* je spousta britrocku, respektive všeho vzdáleně příbuzného Oasis, amerického rocku jako The Jets nebo kapel blízko garážové nátuře à la Nirvana, a nakonec i ofenzivního amerického popu, který nemám moc rád. Do tvůrčího procesu mi vstoupily ale i filmy – *Scott Pilgrim proti zbytku světa*, *Škola ro(c)ku*, znovu jsem koukal taky na *Whiplash*, což je můj oblíbený film, který krásně vizuálně znázorňuje hudbu...

■ Když jsme u znázornění hudby, psát o ní nemůže být úplně snadné. Jak ses tedy vypořádal s očividnou překážkou toho, že ji tvoji čtenáři nemohou slyšet?

Byla to velká výzva, protože hudbu obyčejně nečtete. V knize jsou čtyři písničky

a závěrečný koncert, který má asi osm skladeb. Ve filmu by to natočili naprosto přirozeně jako hudební čísla, jenže to v textu neděláte. Hlavní otázka tedy zněla: Jak hudbu vyjádřit ve slovech? Vytvořil jsem si dlouhý soundtrack písniček, pořídil si nová libová sluchátka a asi tři měsíce jsem jenom poslouchal a zapisoval si. Snažil jsem se napojit na emoce, které člověk při poslechu cítí, a převést je do abstraktních popisů.

■ Jak si myslíš, že na tuhle knížku budou reagovat čtenáři, kteří nejsou hudební nerdi nebo fanoušci?

Osobně čtu rád články nebo koukám na filmy z oblastí, kterým nerozumím. Hodně hltám populárně naučný vědecký obsah, protože o podobných tématech nemám přehled. Jakmile mi tedy třeba sci-fi nabízí pomocnou ruku a jde mi trochu naproti, ohromně mě to baví, protože dostávám vhled do něčeho, čemu nerozumím, a zároveň mám dobrý pocit, že dovedu alespoň trochu držet krok. Doufám, že *Lenochod Jimmy* bude podobně fungovat pro lidi, kteří hudbě nerozumí. Na rovinu, ani já sám vždycky stoprocentně nechápu vše, co se hudby týká – jsem „jenom“ zpěvák, ale moje postavy rozumějí bubnům i klávesám i akordům i sborovému zpěvu, takže jsem se často doptával kamarádů. Chtěl jsem zachovat maximální autenticitu, takže spousta věcí není vysvětlená, ale čtenář to ani nepotřebuje. Není důležité, co přesně postavy probírají, ale jak k problému přistupují, a právě dynamika vztahů by měla být velice jasná i bez znalosti dejme tomu jazzových akordů nebo zpívání tercky.

■ Po rozsáhlé trilogii Kronos jsi napsal kriticky velice dobře přijatou *Metu*, v níž ses zabýval stalkingem a superhrdiny. V nové knize čeká na čtenáře kapela a poněkud komornější, byť univerzálnější téma rozchodů s přáteli, životní změny a smíření se s ní. Jak tě tato cesta vystihuje jako autora a kam odhaduješ, že se na ní posuneš dál?

Nová kniha mě vystihuje jako autora, protože zpracovává témata, kterou jsou pro mě hodně osobní. Myslím ale, že se to dá říct o všech mých knihách, protože jsem vždycky zpracovával příběhy, které odrážely můj život v onom konkrétním čase. *Meta* byla výsledek frustrace ze studií na vysoké, hnutí MeToo a zážitků lidí v mém okolí,

■ Měl bys nějaký vzkaz na závěr pro čtenáře Pevnosti?

Pevnost mě informovala o světě fantastiky mezi mými třinácti a sedmnácti lety. Bylo to v době, kdy jsme ještě neměli internetové magazíny, a tak pro mě byl časopis jediný styk s fantastickou komunitou. To, že mi teď na tomtéž místě recenzují knížky, dělají se mou rozhovory, a ještě tam vychází *Meta* jako příloha, je pro mě tedy ohromná katarze. Takže moc díky redakci i všem čtenářům Pevnosti a doufám, že se nová knížka bude všem líbit. ■

■ Měl bys nějaký vzkaz na závěr pro čtenáře Pevnosti?

Pevnost mě informovala o světě fantastiky mezi mými třinácti a sedmnácti lety. Bylo to v době, kdy jsme ještě neměli internetové magazíny, a tak pro mě byl časopis jediný styk s fantastickou komunitou. To, že mi teď na tomtéž místě recenzují knížky, dělají se mou rozhovory, a ještě tam vychází *Meta* jako příloha, je pro mě tedy ohromná katarze. Takže moc díky redakci i všem čtenářům Pevnosti a doufám, že se nová knížka bude všem líbit. ■

obrazový materiál: Host a archiv redakce / foto Michaela Merglová